

Vaikuttajakirje esittelee tiiviisti EK:n keskeisiä ajankohtaisia asioita. Katsaus jaetaan tiedoksi EK:n hallituksen kokouksessa sekä liittojohtoryhmälle ja valiokuntien jäsenille ja se on saatavilla EK:n nettisivuilla.

⌋ **EK JULKISTI EDUSKUNTAVAALITAVOITTEENSA**

EK julkisti vaalitavoitteensa syyskokouksen yhteydessä ti 20.11.2018. Tavoitteena on pohjoismaisen hyvinvointiyhteiskunnan palveluiden säilyttäminen ja niiden turvaamiseksi tarvitaan yli 75 % työllisyysaste seuraavalla hallituskaudella. EK esittää ratkaisuja osaajapulaan ja koulutukseen, miten työ saadaan aina tukia kannattavammaksi ja miten rakennetaan menestyvää Suomea. Vaalitavoitteet julkaisu ja muu materiaali löytyy kootusti www.ekvaaliviestit.fi

Lisätiedot: Taina Susiluoto

⌋ **OMISTAJANVAIHDOSBAROMETRI JULKISTETTIIN**

EK on mukana pääosin työ- ja elinkeinoministeriön rahoittamassa Omistajanvaihdosfoorumissa. Foorumin teettämä Omistajanvaihdosbarometri julkaistiin marraskuun alussa ja sen mukaan yrittäjän ikääntymisestä johtuva omistajanvaihdos olisi edessä seuraavan vuosikymmenen aikana lähes 50 000:ssä yrityksessä, yksinyrittäjät mukaan lukien. Jatkuvuusnäkömät ovat kuitenkin parantuneet ja lähes 80 prosenttia yrittäjistä uskoo saavansa liiketoiminnan siirtymään uusiin käsiin.

Lisätiedot: Jari Huovinen

⌋ **KUNTARANKING KÄYNNISTYY**

Suomen eri alueiden yritysmyönteisyyttä mittaava Kuntaranking on EK:n tunnetuimpia kyselytutkimuksia. Joka toinen vuosi toteutettavassa tutkimuksessa Suomen alueet (seutukunnat) laitetaan paremmuusjärjestykseen sen mukaan, kuinka yritysmyönteisen toimintaympäristön ne tarjoavat paikallisille yrityksille. Tulosaineisto koostuu EK:n jäsenyritysten vastauksista ja tilastomuuttujista. Valtaosa EK:n jäsenyrityksistä saa marras-joulukuun vaihteessa pyynnön osallistua Kuntaranking-kyselyyn. Tulokset julkistetaan 14.2.2019 ja näitä alueellisia näkemyksiä hyödynnetään myös kevään eduskuntavaalivaikuttamisessa, kun viemme yrittäjien näkemyksiä niin ehdokkaiden kuin äänestäjienkin tietoon.

Lisätiedot: Jari Huovinen

⌋ **PÄÄSTÖKAUPAN LAKIESITYSTÄ PARANNETTIIN ELINKEINOLÄMÄN TOIVEIDEN MUKAISESTI**

EK piti ongelmallisina jätteenpolton siirtoa päästökauppaan sekä toiminnanharjoittajien velvoitetta laittaa toimeen päätöksiä muutoksenhausta huolimatta. Hallitus otti esityksessään elinkeinoelämän näkemykset hyvin huomioon, ja jätti kyseiset toimet pois lakiesityksestään. Päästökaupassa valmistaudutaan seuraavaan kauteen 2021-2030, jota koskevat lakimuutokset ovat nyt eduskunnan käsittelyssä. Nämä perustuvat pääosin EU-päästökauppasääntelyyn, kuten esimerkiksi päästöoikeuksien ilmaisjako. Kansallisesti esitetään hallitukselle valtuutusta, jotta se voisi käyttää päästöoikeuksia tietyn määrän päästökaupan ulkopuolisen sektorin ”hyväksi” (kuten liikenne, maatalous, jätehuolto ja öljylämmitys) sekä mitätöidä päästöoikeuksia vapaaehtoisesti, jos sähköntuotantokapasiteettia suljetaan Suomessa.

Lisätiedot: Kati Ruohomäki

⌋ **JATKUVAN OPPIMISEN EDELLYTYKSIÄ RAKENNETAAN MONELLA RINTAMALLA**

Työmarkkinakeskusjärjestöt sopivat EK:n johdolla käydyissä neuvotteluissa periaatteet, joilla aikuiskoulutustuki uudistetaan tukemaan nykyistä paremmin työn ja opiskelun yhteensovittamista. Uudistus tulee selkeyttämään tuen

hakemista, sen ennakoitavuutta ja keventämään hallintoa. Yksityiskohdat sovitaan lainsäädäntötyön yhteydessä. Aikuiskoulutustukea myöntää 1.1.2019 alkaen uusi Työllisyysrahasto. Myös Sitra käynnisti lokakuun alussa elinikäiseen oppimiseen liittyvän avainalueen. Työ etenee vaiheittain laajassa sidosryhmäyhteistyössä. Tavoite on kirjata yhteinen tahtotila pitkän tähtäimen tavoitteista ja rahoituksen periaatteista. Työ on osa eduskuntavaalivaikuttamista. EK on hankkeen seuranta- ja koordinaatioryhmässä.

Lisätiedot: Mika Tuuliainen, Mirja Hannula, Riikka Heikinheimo

AMMATILLINEN KOULUTUS JA TYÖELÄMÄ YHTÄ JALKAA ETEENPÄIN -SEMINAARI

EK, SY ja kauppakamarit ovat yhteistyössä järjestäneet syksyn aikana eri puolilla Suomea 12 infotilaisuutta yrityksille yhteistyömahdollisuuksista ammatillisen koulutuksen kanssa. Yritysten kokemuksia uudistuneen ammatillisen koulutuksen palvelukyvyistä on selvitetty sähköisellä kyselyllä ja kyselyn tulokset sekä hyviä yritys esimerkkejä esitellään perjantaina 30.11. Finlandia-talolla Helsingissä elinkeinoelämän järjestöjen yhteisessä seminaarissa, jossa on mukana mm. opetusministeri Sanni Grahn-Laasonen. Tilaisuus on avoin kaikille ja sitä voi myös seurata etänä. Ohjelma <https://ek.fi/tapahtumat/ammattillinen-koulutus-2018/>

Lisätiedot: Mirja Hannula

ASKEL KOHTI JÄRJESTÄYTYNYTTÄ BREXITIÄ

Ison-Britannian hallitus on ilmaissut hyväksyntänsä brexit-sopimusluonnokselle, mutta sen läpimenomahdollisuudet Britannian parlamentissa ovat paljon epävarmemmat. Siksi no deal -vaihtoehdon mahdollisuus on yhä olemassa ja yritysten, viranomaisten ja kansalaisten on varauduttava tähän. Komissio on EK:n toiveen mukaisesti ilmoittanut valmiuden yhteistyöhön Britannian kanssa kaikista kriittisimpien toimintojen osalta, jos no deal -brexit näyttää hyvin todennäköiseltä.

Lisätiedot: Janica Ylikarjula

KIINA-SUOMI INNOVATIIVISEN LIKETOIMINNAN KOMITEAN KOKOUS 7.–8.11.2018

Presidentti Xin Suomen vierailun pohjalta vuonna 2017 perustetun komitean kokouksiin Shanghaissa osallistui yli 200 yritysedustajaa. Komitean puheenjohtaja on Risto Siilasmaa (Nokia Oyj) ja EK toimii komitean sihteerinä. Viime vuonna perustetun energiatyöryhmän lisäksi komitean yhteyteen perustettiin kolme uutta toimialakohtaista alatyöryhmää: puhdas ilma, merilogistiikka ja metsätyöryhmä. Yritykset sopivat kokouksissa yhteislausumista ja tavoitteista, joiden pohjalta työryhmien välistä yhteistyötä edistetään. Jatkossa huomiota kiinnitetään yhä uusien merkittävien kiinalaisyriyten mukaan saamiseen sekä toiminnan tuloksellisuuteen. Seuraava komiteakokous järjestetään vuoden päästä Suomessa.

Lisätiedot: Petri Vuorio

SUOMEN JA VENÄJÄN HALLITUSTEN VÄLISEN TALOUSKOMISSION KOKOUS

Talouskomissio kokoontui Pietarissa 30.10.2018. Puheenjohtajina toimivat ulkomaankauppa- ja kehitysministeri Anne-Mari Virolainen ja varapääministeri Dmitry Kozak. EK toimi elinkeinoelämän edustajana talouskomission varapuheenjohtaja Kari Hietasen (Wärtsilä Oyj) ja talouskomission pk-yrittäjyystyöryhmän puheenjohtaja Eero Kotkasaaren (Joutsen Finland Oy) toimesta. Keskusteluaiheina kokouksessa olivat kaupan kehityksen ohella muun muassa Venäjän tuonninkorvauspolitiikan kehitysnäkyvät.

Lisätiedot: Petri Vuorio

⌋ **EK:N JA BOSTON CONSULTINGIN SELVITYS SUOMEN MENESTYMISESTÄ GLOBALISAATION UUELLA PELIKENTÄLLÄ**

Digitalisaatio lähentää markkinoita ja asiakkaita sekä alentaa markkinoillepääsyn esteitä. Samanaikaisesti protektionismi nousee kaikkialla maailmassa luoden uusia kaupanesteitä ja haastaen perinteisiä globaaleja toimitusketjuja. Suomella on kuitenkin erinomaiset mahdollisuudet voittaa globalisaation seuraavassakin vaiheessa. Selvityksen julkistustilaisuudessa 2.11. puhujina olivat Nokian hallituksen puheenjohtaja Risto Siilasmaa sekä Keskon pääjohtaja Mikko Helander. EK:n Jyri Häkämiehen vetämään keskustelupaneeliin osallistuivat East Officen Esko Aho, Fredman Groupin Peter Fredman, Handelsbankenin Tiina Helenius ja SSH Communications Securityn Kaisa Olkkonen. Selvityksessä määritetään suomalaisyritysten seitsemän tulevaisuuden menestystekijää sekä annetaan hallitukselle toimenpidesuosituksia Suomen menestyksen turvaamiseksi. Selvityksessä haastateltiin henkilökohtaisesti 14 yritysjohtajaa ja kyselyn muodossa yli 200 pk-yritysten edustajaa. Koko selvitys ladattavissa osoitteesta www.ek.fi/materiaalipankki/julkaisut-ja-selvitykset/

Lisätiedot: Petri Vuorio

⌋ **EK YHTEISTYÖSSÄ HYVÄ OMISTAJA 2018 - HANKKEESSA**

Suomalaisen omistajuuden toimintaohjelma sisälsi 18 konkreettista ehdotusta kotimaisen omistajuuden vahvistamiseksi. Hyvä Omistaja hanke puolestaan nostaa esille kasvullisia suomalaisia omistajia ja tuo esille yrittäjästä omistajaksi polun eri kulmia. EK toimi tänä vuonna yhteistyössä hankkeen järjestäjän kanssa. Vuoden 2018 ehdokaslistalla oli mukana kaksi EK:n hallituksen jäsentä, Kari Jussi Aho ja Tomi Lantto. Hankkeen raati valitsi yleisöäänestyksen kärkiehdokkaista Kari Jussi Ahon vuoden 2018 Hyväksi Omistajaksi.

Lisätiedot: Jouni Hakala

⌋ **GIPP-KÄRKIHANKKEET MÄÄRITETTY**

Suomi päättää vuoteen 2021 mennessä suuruusluokaltaan 8-10 miljardin euron arvoisista puolustushankinnoista. Hankintojen luoma kiinnostus on ainutlaatuinen mahdollisuus edistää laajempaa elinkeinoelämän kansainvälistä yhteistyötä. Global Innovation Partnership Program (GIPP) on Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n ja Business Finlandin yhteistyössä toteuttama suomalaista innovaatiovientiä ja Suomeen kohdistuvia investointeja edistävä ohjelma. Ohjelma keskittyy puolustushankintojen ulkopuolelle jäävään kaupalliseen ja teolliseen yhteistyöhön, eikä siis ole osa Suomen valtion hankintaprosessia. Ohjelman nykyiset kärkihankeaihiot ovat: Smart Maritime, Airport Technologies ja Health Technologies.

Lisätiedot: Jukka Salminiitty

⌋ **EK VAATII SUOMEN YRITTÄJIEN KANSSA KUNTIA VETÄYTYMÄÄN KILPAILLUILTA MARKKINOILTA**

EK on vaikuttanut viime vuosina menestyksellisesti kansalliseen kilpailu- ja hankintasääntelyyn yksityisen ja julkisen elinkeinotoiminnan kilpailuneutraaliteetin parantamiseksi. EK jatkaa tätä työtä muun muassa käynnissä olevassa kilpailulain uudistuksessa, mutta samalla se on kiinnittänyt huomioita viime aikojen ikävään kehitykseen. Kunnat ovat perustaneet sidosyksiköidensä rinnalle kilpailluilla markkinoilla toimivia yksiköitä toimialoille, joissa on laajasti yksityistä tarjontaa. EK julkaisikin marraskuun alun toimittajaseminaarinsa yhteydessä, yhteistyössä Suomen yrittäjien (SY) kanssa tiedotteen, jossa vaaditaan kuntia luopumaan toiminnastaan sellaisilla markkinoilla, joilla jo on riittävästi yksityistä tarjontaa.

Lisätiedot: Jukka Lehtonen

☾ SOTE ETENEE SITTEENKIN

Sote-uudistuksen käsittely eduskunnassa etenee hitaasti mutta varmasti. Sosiaali- ja terveysvaliokunta sai tehtyä perustuslain edellyttämät muutokset esitykseen. Nyt esitys on uudelleen arvioitavana perustuslakivaliokunnassa. Sen lausunto valmistunee tammikuussa ja lopullinen äänestys eduskunnassa tulee siten olemaan helmikuussa. Esityksen läpimeno on riippuvainen siitä, kykeneekö perustuslakivaliokunta tällä kertaa arvioimaan, että esitys on sellaisenaan perustuslainmukainen ja näin ollen säädettävissä eduskunnan enemmistön voimin. Mikäli näin ei ole, kaatuu esitys. Suuressa salissa esityksen läpimeno on todennäköistä, mutta ei varmaa.

EK:n arvion mukaan esitys merkitsee erityisesti peruspalveluiden valinnanvapauden ja monituottajamallin osalta niin suurta parannusta nykytilanteeseen, että uudistus kannattaa toteuttaa.

Lisätiedot: Ilkka Oksala

☾ KIISTA IRTISANOMISLAISTA PIENTEN YRITYSTEN OSALTA

Kiista irtisanomislaista on kolmikantaisen valmistelun tuloksena saatu ratkaistua. Esitys on tällä hetkellä eduskunnassa ja se tullaan siellä hyväksymään muutoksitta. Palkansaajat ovat lopettaneet poliittisen lakkoilunsa. Muutamasta uhopuheesta huolimatta ei ole todennäköistä, että lakot uudelleen alkaisivat. Palkansaajat ovat arvioineet, että esitys ei muuttaisi mitään oikeuskäytännössä. Suomen yrittäjät ovat arvioineet, että muutos on merkittävä. Totuus lienee jossain näiden kantojen välissä.

EK:n näkökulmasta tärkeintä oli, että lakot saatiin loppumaan ja että esitys kirjoitettiin tavalla, jolla voimme varmistua, että suurempien yritysten irtisanomiskynnys ei nouse. Tämän vaalikauden poliittiset lakot ovat osoittaneet, että työrauhalainsäädäntömme ei ole kunnossa. EK tulee toimimaan sen eteen, että poliittisia lakkoja rajoitettaisiin samalla tavalla kuin muissa Pohjoismaissa.

Lisätiedot: Ilkka Oksala

☾ SELVITYS YT-LAIN UUDISTAMISESTA

Kahden selvityshenkilön tekemä selvitys YT-lain uudistamisesta valmistui. Esitys on työelämän kehittämisen näkökulmasta erittäin huono. Siinä esitetään lukuisia uusia jäykkyyksiä, lain soveltamisalan alentamista yhä pienempiin yrityksiin sekä muutosturvan kustannusten nostamista. Työministeri on ilmoittanut nimeävänsä kolmikantaisen toimikunnan valmistelemaan yt-lain uudistamista. Toimikunnan määräaika tulee ulottumaan seuraavalle vaalikaudelle.

EK on ilmoittanut, että selvityshenkilöiden esitys on yksipuolinen eikä lakiuudistusta voida rakentaa sen varaan. EK:n mielestä yt-lain soveltamisrajaa tulee nostaa ja lain jäykkyyksiä poistaa. Tällä hetkellä vaikutamme toimikunnan toimeksiannon muotoiluun siten, että siinä ei oteta selvityshenkilöiden esitystä valmistelun pohjaksi.

Lisätiedot: Ilkka Oksala

☾ VERKKOALUSTOJEN JA YRITYSTEN VÄLISTÄ KAUPPATAPAA KOSKEVAN ASETUSEHDOTUKSEN KÄSITTELY ETENEE RIPEÄSTI

Komissio antoi huhtikuussa asetusehdotuksen oikeudenmukaisuuden ja avoimuuden lisäämiseksi verkkoalustojen ja muiden yritysten välisissä suhteissa. Ehdotus on osa digitaalisten sisämarkkinoiden strategian toteuttamista ja sen tavoitteena on puuttua osapuolten sopimussuhteisiin liittyviin mahdollisiin haitallisiin kauppatapoihin ja varmistaa tehokkaiden oikeussuojakeinojen käytettävyys. Asetuksen käsittely EU:ssa on edennyt vaiheeseen, jossa parlamentti on antamassa mietintönsä ja neuvosto yleisnäkemyksensä tavoitteena trilogi-neuvotteluihin siirtyminen. EK suhtautuu lähtökohtaisen varauksellisesti ko. erityissääntelyyn korostaen

sopimusvapauden periaatetta ja yleissääntelyn kuten kilpailuoikeuden ensisijaisuutta. EK pitää tärkeänä, että sääntely keskittyy läpinäkyvyyden lisäämiseen markkinoilla.

Lisätiedot: Riikka Tähtivuori

⌋ LISTAYHTIÖIDEN HALLINNOINTIKOODIN PÄIVITYS ON ALKANUT

EU:n osakkeenomistajan oikeudet -muutosdirektiivin velvoitteet tulee implementoida suomalaiseen lainsäädäntöön 10.6.2019 mennessä. Uusilla velvoitteilla on vaikutusta myös listayhtiöiden hallinnointikoodin sisältöön, jota valmisteleva työryhmä on aloittanut työnsä. Erityisesti palkitsemisen raportointiin ja päätöksentekoon sekä lähipiiritoimien päätöksentekoon on tulossa muutoksia. Hallituksen esitysluonnos lakiin tehtävistä muutoksista julkaistaan 29.10.2018. Uusi hallinnointikoodi astuu voimaan todennäköisesti marraskuussa 2019. Uudet palkitsemiseen liittyvät velvoitteet koskevat yrityksiä vuodesta 2020 alkaen. Näitä asioita koskevat raportointivelvoitteet koskevat yrityksiä vuodesta 2021 alkaen.

Lisätiedot: Asiantuntija Hannu Ylänen

⌋ YMPÄRISTÖVASTUIDEN ASEMASTA KONKURSSISSA MALTILLINEN ESITYS EDUSKUNNALLE

EK:n tavoite yllilyöntien välttämiseksi on toteutumassa hallituksen esityksessä ympäristövastuiden asemasta konkurssissa, joka on juuri annettu eduskunnalle. Esitys tarkoittaa, että konkurssipesän olisi ryhdyttävä viipymättä toimenpiteisiin ainoastaan tilanteessa, jossa ympäristön pilaantumisesta uhkasi aiheutua vakavaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Konkurssipesä vastaisi myös vaarallisista jätteistä, vaarallisista kemikaaleista, räjähteistä sekä turvallisuuslupaa edellyttävistä radioaktiivisista jätteistä ja aineista. Konkurssipesällä ei olisi velvollisuutta toimia tilanteissa, joissa käsillä ei ole vaaraelementtiä. Näin sääntelymuutoksen vaikutukset ympäristöluovallisen liiketoiminnan rahoituksen hintaan jäänevät kohtuullisiksi.

Lisätiedot: Santeri Suominen, Satu Räsänen

⌋ KORKOVÄHENNYSRAJOITUSTEN KÄSITTELY ETENEE

Valtiovarainvaliokunnan verojaosto on antanut 16.11.2018 mietintönsä elinkeinoverolain korkovähennysrajoituksia koskevan sääntelyn muutosesityksestä. Muutosesityksessä on käytetty perustellusti ja aikaisemmin lausunolla ollutta hallituksen esitysluonnosta laajemmin direktiivin sallimia optioita, joilla kiristävän sääntelyn vaikutuksia voidaan lieventää. Valiokunnan mietinnössä käsiteltiin EK:n asiantuntijakuulemisissa esille nostamia muutostarpeita. Ensinnäkin niin sanotun tasevapautuksen tasevertailu voitaisiin tehdä myös siten, että verovelvollinen esittää oman taseensa sellaisena kuin se olisi ollut, jos se olisi laadittu käyttäen samaa säännöstöä kuin konsernitase. Toiseksi vanhojen lainojen siirtymäsäännöksen soveltumista ei estäisi se, että jokin lainaerä olisi nostettu myöhemmin kuin 17.6.2016. Edellytyksenä on se, että lainasta on sovittu sitovasti ja se olisi voitu nostaa viimeistään 17.6.2016.

Lisätiedot: Anita Isomaa-Myllymäki, Tero Honkavaara

⌋ TOINEN HALLITUKSEN ESITYSLUONNOS TULOLÄHDEJAON POISTAMISESTA YHTEISÖJEN VEROTUKSESSA

Tulolähteiden poistamista koskeva ensimmäinen hallituksen esitysluonnos sai osakseen runsaasti kritiikkiä. Esitysluonnos olisi siirtänyt aikaisemmin muun toiminnan ja elinkeinotoiminnan tulolähteiden välillä vallinneita tulkintaongelmia elinkeinotoiminnan tulolähteen sisälle ja kiristänyt yleishyödyllisten yhteisöjen verotusta. Nämä EK:n ja muiden lausunnonantajien esillenostamat ongelmat ovat osittain poistuneet muutetussa esitysluonnoksessa. Kiinteistöliiketoiminnan käsitteestä on luovuttu eikä elinkeinotoiminnan käsitteeseen ehdoteta muutoksia. Elinkeinoiminnan käsite ei laajene koskemaan kiinteistön vuokrausta. Lisäksi elinkeinotulolähteen muun

omaisuuden omaisuuslajiin kuuluvan kiinteistön, esimerkiksi vuokralle annetun kiinteistön, luovutuksesta aiheutuvat tappiot ovat vähennyskelpoisia elinkeinotulolähteen kaikista tuloista. Tulolähdejaon poistaminen ei kuitenkaan toteudu täydellisesti, koska muun omaisuuden osakkeiden luovutustappiot ovat vain rajoitetusti vähennyskelpoisia, minkä vuoksi esimerkiksi kiinteistöyhtiöiden osakkeiden ja kiinteistöjen luovutustappioita kohdellaan eri tavoin. Lausuntokierros päättyi 9.11. ja hallituksen esitys tulee antaa eduskunnalle viimeistään 5.12.2018.

Lisätiedot: Anita Isomaa-Myllymäki, Tero Honkavaara

⌋ LAUSUNTOJA JA KUULEMISIA

Lausuntoja on annettu tänä vuonna 116. Eduskuntakuulemisia on ollut 97 ja komission konsultaatioita 6.